

Brüsszel, 2017.10.4.
COM(2017) 566 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK
ÉS AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK**

**az „Úton egy egységes uniós híaövezet felé – új döntések szükségeltetnek” című, a híaára
vonatkozó cselekvési terv nyomon követéséről**

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS – ÚTON AZ EGYSÉGES EURÓPAI HÉAÖVEZET FELÉ	3
2.	A HÉÁRA VONATKOZÓ CSELEKVÉSI TERV ELFOGADÁSA ÓTA ELÉRT EREDMÉNYEK	4
2.1.	A héarendszernek a digitális gazdasághoz való igazítása és a korszerű héakulcsképzési politika előkészítése	4
2.1.1.	Az e-kereskedelemben alkalmazandó héára vonatkozó javaslatok	5
2.1.2.	Az elektronikus kiadványokra alkalmazandó héamértékre vonatkozó javaslat	5
2.2.	A csalás elleni küzdelemre szolgáló célzott intézkedések	6
2.2.1.	Az adóbehajtás és a közigazgatási együttműködés javítása	6
2.2.2.	Átmeneti eltérés	6
3.	A SORON KÖVETKEZŐ JAVASLATOK VÉGREHAJTÁSA	7
3.1.	Egy stabil, egységes európai héaövezet felé	7
3.1.1.	A végleges héarendszer első szakaszának végrehajtása	7
3.1.2.	A héacsalás elleni küzdelem ma: jobb közigazgatási együttműködés a gyorsabb eredmények érdekében	10
3.1.3.	A hatékonyabb adóigazgatás felé	11
3.2.	Egy korszerű héakulcs-politika felé	12
3.3.	A kkv-kra vonatkozó héacsomag	12
4.	KÖVETKEZTETÉS	12

1. BEVEZETÉS – ÚTON AZ EGYSÉGES EURÓPAI HÉAÖVEZET FELÉ

Az uniós héarendszer az egységes piac fontos eszköze: azáltal, hogy lebontotta a versenyt torzító és az áruk szabad mozgását gátló akadályokat, nagyban hozzájárult az EU-n belüli kereskedelem előmozdításához. A hozzáadottérték-adó (héta) egy széles alapokon nyugvó fogyasztási adó, és mint ilyen, az egyik leginkább növekedésbarát adófajta. A héa emellett az adóbevételek egyik legfontosabb és egyre növekvő forrása is az Európai Unióban¹. Az utóbbi években azonban a héarendszer nem volt képes lépést tartani a gazdaság globalizációjával és digitalizációjával. A tagállamok közötti kereskedelem adóztatásának jelenlegi rendszere továbbra is a 25 évvel ezelőtt kidolgozott „átmeneti héaszabályozáson” alapul². Az átmeneti héaszabályozás értelmében a belföldi ügyletek és határon átnyúló tranzakciók két teljesen eltérő héarendszer alá tartoznak. Ez azt eredményezi, hogy a határokon átnyúló kereskedelmet folytató vállalkozások 11 %-nyi megfelelési többletköltséggel szembesülnek a kizárólag belföldön kereskedő vállalkozásokhoz képest. Továbbá a szóban forgó szabályok lehetővé teszik az áruk határokon átnyúló adómentes megvásárlását, ezért ezek esetében különösen magas az adócsalás kockázata. 2015-ben a csalások és a rendelkezésekből eredő egyéb hiányosságok miatt 151 milliárd EUR összegű, azaz 12,8 %-ot kitevő héa hiányzott a költségvetésekből³. Becslések szerint ebből 50 milliárd EUR a határokon átnyúló héacsalásnak tudható be; egy olyan csalásról van szó, amelyet nagy részben bűnszervezetek követnek el, és amely – a legfrissebb sajtóértesülések szerint – a terrorizmus finanszírozásával is összefüggésbe hozható.

Az EU héarendszere jelenleg túlságosan széttöredezett és túl nagy mértékben van kitéve a csalás lehetőségének. A méltányos és hatékony uniós adórendszer kialakítására irányuló munka részeként a Bizottság célul tűzte ki a héarendszer új alapokra helyezését annak érdekében, hogy az a jövőben is hatékony eszközként működhessen. Előzetes becslések szerint, amennyiben az egységes piacon egységes héarendszer kerülne létrehozásra, azzal a határon átnyúló héacsalások mértékét 41 milliárd EUR-val⁴, a vállalkozásokra nehezedő megfelelési költségeket pedig 1 milliárd EUR-val⁵ lehetne csökkenteni.

A Bizottság a 2016. április 7-i, héára vonatkozó cselekvési tervében⁶ kifejtette, hogy olyan egységes európai héaövezet létrehozására van szükség, amely képes megfelelni a XXI. század

¹ A héából valamivel több mint 1 billió euró bevétel folyt be 2015-ben, ami az uniós GDP 7 %-ának, illetve a teljes nemzeti adóbevétel 17,6 %-ának felel meg (forrás: Eurostat, az adóbevételekre vonatkozó statisztikák).

² A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 402. cikke (HL L 347., 2006.12.11., 1. o.) és COM(2016) 148 final, 2016.4.7.

³ Study and Reports on the VAT Gap in the EU-28 Member States (A héabevétel-kiesés vizsgálata a 28 uniós tagállamban és az erről szóló jelentések), CASE, 2017;

Lásd: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/study_and_reports_on_the_vat_gap_2017.pdf

⁴ Ami a héacsalás egyéb formáit, és különösen a belföldi héacsalást illeti, a Bizottság több fronton is fellépést folytat, és ezeket a tagállamokkal és más érdekelt felekkel közösen kívánja továbbvinni. Ezzel kapcsolatban lásd e közlemény 3.1.3. pontját. Lásd továbbá a „20 measures to tackle the VAT gap” (20 intézkedés a héabevétel-kiesés kezelésére) című dokumentumot a következő linken:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/docs/body/2016-03_20_measures_en.pdf

⁵ Lásd a 2006/112/EK irányelvnek a hozzáadottértékadó-rendszeren belüli egyes szabályok harmonizálása és egyszerűsítése, valamint a tagállamok közötti kereskedelem adóztatására vonatkozó végleges rendszer bevezetése tekintetében történő módosításáról szóló irányelvre irányuló javaslatához készült hatásvizsgálat vezetői összefoglalóját (SWD(2017) 326).

⁶ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak egy, a héára vonatkozó cselekvési tervről – Úton egy egységes uniós héaövezet felé – új döntések szükségeltetnek (COM(2016) 148 final).

kihívásainak. Rövid és középtávon elfogadandó kulcsfontosságú intézkedéseket jelentett be abból a célból, hogy az uniós héarendszer korszerűbbé és egyszerűbbé váljon, hatékonyabban tudja kiszűrni a csalás lehetőségét és vállalkozásbarátabb legyen. Az intézkedések több célkitűzésre irányulnak, nevezetesen a következőkre: a héarendszernek a globális, digitális és mobil gazdasághoz való igazítása, a kkv-k igényeinek való megfelelés, megfelelő héakulcsképzési politika kialakítása, a határokon átnyúló héacsallás megszüntetése, valamint a tagállamok támogatása a héa-bevétel-kiesés felszámolásában.

A jelenlegi héarendszer korszerűsítése egymást követő szakaszokban fog megvalósulni. Ez a közlemény beszámol a már végrehajtott intézkedésekről (2. szakasz), és további részletekkel szolgál a végrehajtásra váró lépésekről (3. szakasz), köztük az ez évben elfogadandó kezdeményezésekről, melyek a következők:

- az Unión belüli, vállalkozások közötti (B2B) kereskedelemre vonatkozó végleges héarendszerről (a továbbiakban: végleges héarendszer) szóló jogalkotási csomag,
- a héakulcsok reformjára irányuló javaslat,
- a hozzáadottérték-adó területén történő közigazgatási együttműködésre szolgáló meglévő eszközök megerősítésére irányuló javaslat, és
- a kkv-kra vonatkozó héaszabályok egyszerűsítésére irányuló javaslat.

2. A HÉÁRA VONATKOZÓ CSELEKVÉSI TERV ELFOGADÁSA ÓTA ELÉRT EREDMÉNYEK

2.1. A héarendszernek a digitális gazdasághoz való igazítása és a korszerű héakulcsképzési politika előkészítése

2016. december 1-jén a Bizottság a határokon átnyúló e-kereskedelemre alkalmazandó héa korszerűsítésére vonatkozó javaslatokat⁷, valamint az elektronikus kiadványokra alkalmazandó héakulcsra vonatkozó javaslatot fogadott el. E javaslatok a digitális egységes piaci stratégia⁸ fontos részét képezik, és céljuk a héarendszernek a digitális gazdasághoz való hozzáigazítása.

Lásd: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/com_2016_148_hu.pdf

⁷ A 2006/112/EK irányelvnek és a 2009/132/EK irányelvnek a szolgáltatásnyújtásra és a termékek távértékesítésére vonatkozó bizonyos hozzáadottértékadó-kötelezettségek tekintetében történő módosításáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslat (COM(2016) 757 final);

Lásd: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1507112500422&uri=CELEX:52016PC0757>

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv végrehajtási intézkedéseinek megállapításáról szóló 282/2011/EU végrehajtási rendelet módosításáról szóló tanácsi végrehajtási rendeletre irányuló javaslat (COM(2016)756);

Lásd: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1507112600012&uri=CELEX:52016PC0756>

A hozzáadottérték-adó területén történő közigazgatási együttműködésről és csalás elleni küzdelemről szóló 904/2010/EU rendelet módosításáról szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslat (COM(2016) 755);

Lásd: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1507112666871&uri=CELEX:52016PC0755>

A 2006/112/EK irányelvnek a könyvekre, újságokra és folyóiratokra alkalmazott hozzáadottértékadó-mérték tekintetében történő módosításáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslat (COM(2016) 758);

Lásd: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1507112840582&uri=CELEX:52016PC0758>

⁸ Lásd: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1447773803386&uri=CELEX:52015DC0192>

2.1.1. Az e-kereskedelemben alkalmazandó héára vonatkozó javaslatok

A gazdaság digitalizálása egyre sürgetőbb kihívásokat jelent az adópolitika terén. Az új üzleti trendek nyomon követéséhez innovatív és előretekintő megoldásokra van szükség. Az adózási szabályokat úgy kell átalakítani, hogy igazodjanak az üzleti modellek és a fogyasztói minták gyors változásaihoz. Ezzel párhuzamosan az adózásnak méltányosnak és hatékornak kell lennie a feltörekvő vállalkozások számára, és pozitívan hozzá kell járulnia a digitális egységes piac fejlődéséhez.

Fogyasztási adóként a héa fontos szerepet játszik az e célok elérését célzó stratégiában. Az e-kereskedelemre vonatkozó javaslatok a vállalkozások, a polgárok és a tagállamok érdekeit szolgálják, és lehetővé tették az EU számára, hogy világszinten vezető szerepet töltsön be.

Az új szabályok lehetővé tennék az áruk online értékesítését végző vállalatok számára, hogy egyetlen helyen, könnyedén kezeljék az uniós héakötelezettségeiket, és azon induló vállalkozások és mikrovállalkozások számára, amelyek határokon átnyúló online értékesítése nem haladja meg a 10 000 EUR-t, leegyszerűsíténék a héa kezelését. A határokon átnyúló értékesítés tekintetében továbbá 100 000 EUR összegig egyszerűbb eljárások vonatkoznának a kkv-kra. Az új szabályok értelmében megszűnne az EU-ba behozott, 22 EUR-nál alacsonyabb értékű kis szállítmányokra vonatkozó jelenlegi héamentesség, és biztosítva lenne, hogy az uniós vállalkozások egyenlő versenyfeltételeket élvezzenek.

E javaslatokat jelenleg a Tanács tárgyalja.

Ezen túlmenően az uniós héafórum⁹ keretében a Bizottság vizsgálja, hogyan lehetne az állam és a magánszektor közötti strukturált együttműködést kialakítani az adóhatóságokkal, a logisztikai vállalatokkal, az internetes platformokkal, a pénzforgalmi szolgáltatókkal és a vállalkozói szövetségekkel a héa beszedésének javítása, az e-kereskedelem terén elkövetett csalások csökkentése és a jogszabályokat betartó vállalkozások számára az egyenlő feltételek megteremtése érdekében. A konzultáció eredményeire támaszkodva a Bizottság 2018-ban kezdeményezést fog előterjeszteni.

2.1.2. Az elektronikus kiadványokra alkalmazandó héamértékre vonatkozó javaslat

A Bizottság arra vonatkozó ígéretének is eleget tett, hogy a tagállamok ugyanolyan héamértéket alkalmazhassanak az e-kiadványokra – például az elektronikus könyvekre és online újságokra –, mint a nyomtatott kiadványokra, mégpedig azáltal, hogy hatályon kívül helyezte az elektronikus kiadványokat a hagyományos nyomtatott kiadványok esetében engedélyezett kedvezményes adóügyi megítélés alól kizáró rendelkezéseket. Ez a javaslat előrelépést jelent a technológiai semlegesség biztosítása és az e-kiadványok piacának fejlődése előtt álló adózási akadályok felszámolása szempontjából. A javaslatot jelenleg a Tanács tárgyalja.

⁹ A Bizottság 2012/C 198/05 határozata (2012. július 3.) az uniós héafórum létrehozásáról, HL C 198., 2012. július 6.; Lásd: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32012D0706%2802%29>

2.2. A csalás elleni küzdelemre szolgáló célzott intézkedések

2.2.1. Az adóbehajtás és a közigazgatási együttműködés javítása

A célzott héa-adatoknak az Eurofisc hálózat kockázatelemző tisztviselői általi cseréje és közös feldolgozása céljából a Bizottság elindította a tranzakció-hálózatok elemzésére szolgáló eszköz kidolgozását¹⁰. Ez az új eszköz lehetővé fogja tenni az adóhatóságok számára, hogy egyszerűbb, gyorsabb és biztonságosabb módon vessenek véget a csalárd hálózatok működésének.

A büntetőjog területén emellett fontos megemlíteni, hogy a tavalyi év júliusában elfogadásra került az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló irányelv¹¹, amely minimumszabályokat állapít meg az Unió pénzügyi érdekeit érintő bűncselekmények meghatározása, a szankciók és az elévülési idő tekintetében. Az irányelv meghatározza a jövőben létrehozandó Európai Ügyészség (EPPO)¹² hatáskörét. Az EPPO lesz illetékes többek között a két vagy több tagállam területét érintő, összességében legalább 10 000 000 EUR összegű héacsalásokkal kapcsolatos nyomozások lefolytatásáért és a büntetőeljárás alá vonásért.

Ami a nemzetközi kapcsolatokat illeti, a Bizottság tárgyalásokat folytatott a héa területén való közigazgatási együttműködésről, a csalás elleni küzdelemről és a követelések behajtásáról szóló EU-Norvégia megállapodásról. A megállapodás az aláírására és megkötésére vonatkozó határozatok Tanács általi elfogadását követően lép hatályba. A Bizottság szolgálatai emellett igazgatási megállapodást írtak alá az Európai Adóigazgatások Szervezetével (IOTA) a bevált gyakorlatoknak a tagállamok és az IOTA tagjai közötti megosztása érdekében.

Végül több tagállam kért támogatást az adóigazgatási kapacitás növeléséhez. A strukturálisreform-támogató program keretébe tartozó támogató intézkedéseket a Bizottság a FISCALIS program¹³ keretében szorosan összehangolja.

2.2.2. Átmeneti eltérés

2016. december 21-én a Bizottság eleget tett az általános fordított adózási mechanizmusnak a számlánként 10 000 EUR értékhatár feletti termék- és szolgáltatásértékesítés esetében történő ideiglenes alkalmazásáról szóló tanácsi irányelv¹⁴ irányuló javaslat benyújtására vonatkozó kötelezettségvállalásának. E rendszer keretében a héa a teljes gazdasági lánc mentén

¹⁰ Az Eurofisc a célzott információk tagállamok közötti gyors cseréjét szolgáló hálózat. Információk a következő linken: [EUROFISC](#).

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29–41. o.).

¹² Húsz tagállam 2017. június 8-án politikai megállapodásra jutott. A rendelet elfogadásához az Európai Parlamentnek még egyetértését kell adnia.

Lásd: <http://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2017/06/08-eppo/>

¹³ A tagállamok technikai segítségnyújtást kérhetnek a Bizottságtól adópolitikai és adóigazgatási ügyekben. Ezek a kéréseket a Strukturálisreform-támogató Szolgálat koordinálja, elemzi és követi nyomon. Az intézkedésekhez a Fiscalis program keretében nyújtható finanszírozás.

¹⁴ Javaslat – A Tanács irányelve a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelvnek az általános fordított adózási mechanizmusnak termékek és szolgáltatások egy bizonyos határértéket meghaladó értékesítésére vonatkozó ideiglenes alkalmazása tekintetében történő módosításáról (COM(2016) 811, 2016.12.21.)

Lásd: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1507117794769&uri=CELEX:52016PC0811>

(vállalkozások között) „felfüggesztésre” kerül, és azt csak a végső fogyasztónak kell megfizetnie. Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy – addig is, amíg meg nem születik az átfogó, uniós szintű megoldás – segítse a csalás által különösen érintett tagállamokat a „körhintacsálás”¹⁵ elleni küzdelemben. A Tanácsban jelenleg folynak a témával kapcsolatos tárgyalások.

3. A SORON KÖVETKEZŐ JAVASLATOK VÉGREHAJTÁSA

3.1. Egy stabil, egységes európai héaövezet felé

3.1.1. A végleges héarendszer első szakaszának végrehajtása

Amint azt a héára vonatkozó cselekvési tervében bejelentette, a Bizottság a tagállamok közötti kereskedelem adóztatására vonatkozó jelenlegi átmeneti szabályozást végleges szabályozással javasolja felváltani. Az Európai Parlament¹⁶ és a Tanács¹⁷ kérésének megfelelően ez a végleges héarendszer a rendeltetési hely szerinti tagállamban történő adóztatás elvén fog alapulni¹⁸.

Annak érdekében, hogy az adóhatóságok és a vállalkozások számára az átállás fokozatos legyen, kétszakaszos megközelítést kell alkalmazni¹⁹.

Az első jogalkotási szakaszban az Unión belüli B2B termékértékesítések héa szempontjából történő kezelése kerülne rendezésre. Ezen első jogalkotási szakasz végrehajtása további két alszakaszból állna (lásd a 3.1.1.1. és a 3.1.1.2. pontot), amelyeknek részét képezik a Bizottság által ebben az évben elfogadandó javaslatok (1. alszakasz), valamint egy további, a jövő évben elfogadandó javaslat (2. alszakasz).

A második jogalkotási szakaszban az új héaszabályozás valamennyi határon átnyúló értékesítésre, így a szolgáltatásnyújtásra is kiterjesztésre kerülne. A második jogalkotási szakasz végrehajtására a Bizottság az első szakasz végrehajtásának megfelelő nyomon követése után tenne javaslatot; az első szakaszban bevezetett intézkedések működését pedig a Bizottság a hatálybalépést követő öt év elteltével értékelné. A végleges rendszer ezt követően kerülne teljeskörűen végrehajtásra.

Az összes érdekelt féllel való konzultációt és a rendeltetési hely elvének végrehajtására vonatkozó különböző lehetőségek részletes elemzését követően a Bizottság olyan adózási szabályok mellett tette le a voksát, amelyek értelmében az Unión belüli, határokon átnyúló termékértékesítés esetében az eladó az áru érkezésének helye szerinti tagállamban érvényes

¹⁵ A „körhintacsálás” szervezett bűnözői csoportok által elkövetett héacsálás, amelynek során a bűnözők azt a tényt használják ki, hogy az átmeneti héaszabályozás értelmében az uniós adójogrendszerek közötti kereskedelem héamentes.

¹⁶ Az Európai Parlament 2011. október 13-i állásfoglalása a héa jövőjéről (P7_TA (2011) 0436): <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0436+0+DOC+XML+V0//HU>

¹⁷ Council conclusions on the future of VAT (A héa jövőjéről szóló tanácsi következtetések) – A Gazdasági és Pénzügyi Tanács 3167. ülése, Brüsszel, 2012. május 15. (lásd különösen a B.4. pontot): http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/130257.pdf

¹⁸ A „rendeltetési helyen alapuló” héarendszer azt jelenti, hogy a határokon átnyúló kereskedelemben érintett árukat a fogyasztás helye szerinti országban (rendeltetési ország), a rendeltetési ország adókulcsa szerint kell megadóztatni, nem pedig abban az országban, ahol azokat előállították (származási ország).

¹⁹ Lásd a héára vonatkozó cselekvési terv 4. szakaszát.

kulcson számítaná fel a héát a vásárlónak. A héát az eladó letelepedési helye szerinti tagállamban egy egyablakos ügyintézési mechanizmus keretében kellene bejelenteni és megfizetni. A végleges héarendszer első szakaszában és ezen általános elv alóli kivételként²⁰ azonban, amennyiben a vevőt az illetékes adóhatóság szabálykövető vállalkozásnak minősíti (ez a lehetőség kkv-k számára is nyitva áll), a jelenlegi helyzethez hasonlóan a továbbiakban is a vevő lenne a felelős a más tagállamokból vásárolt termékek utáni héa megfizetéséért²¹.

Ezen túlmenően a tanácsi következtetések²², valamint a tagállamokkal és más érdekelt felekkel a héára vonatkozó cselekvési tervvel kapcsolatban folytatott megbeszélések rámutattak arra, hogy a jelenlegi héarendszer tekintetében szükség van bizonyos rövid távú módosításokra („gyors megoldások”). Ebben az évben a Bizottság négy ilyen gyors megoldásra, valamint a végleges héarendszer jogi alapelveire tesz javaslatot (lásd az 1. alszakaszt). A 2018-ban (2. alszakasz) előterjesztendő javaslat további részletekkel fog szolgálni a végleges héarendszer első szakaszának tényleges végrehajtására vonatkozó részletes technikai rendelkezésekről.

3.1.1.1. Első alszakasz: a héarendszerre vonatkozó 2017. októberi végleges csomag

A héarendszerre vonatkozó 2017. októberi végleges csomag az alábbi három jogszabályból áll:

A.) A héairányelv módosításáról szóló irányelvjavaslat

A javaslat az alábbiakat vezeti be:

- a) a „minősített adóalany” fogalma, a vámügy területén jelenleg is alkalmazott „engedélyezett gazdálkodó” fogalmának mintájára. A minősített adóalany koncepciója lehetővé teszi annak igazolását, hogy egy adott vállalkozás általában véve megbízható adózónak tekinthető. A minősített adóalanyok a jogszabályok tekintetében bizonyos egyszerűsítéseket élveznének²³. A javaslat megállapítja a minősített adóalany státusz megadásához szükséges kritériumokat, a kizárás okait, azt, hogy mely tagállam illetékes a minősített adóalany státusz megadásában és visszavonásában, az adóalanyoknak az ilyen ügyben hozott közigazgatási határozatokkal szembeni jogorvoslathoz való jogát, valamint a tagállamok kölcsönös elismerési kötelezettségét.

²⁰ Lásd a 27. lábjegyzetet.

²¹ A végleges héarendszer megvalósítására irányuló jövőbeli második jogalkotási szakaszban az adózás kiterjedne a határokon átnyúló termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások összességére (és ebből következően a vevő helyett az eladónak kell majd megfizetnie a héát minden, másik tagállamból vásárolt termék és szolgáltatás után), ami azt a célt szolgálja, hogy az egységes piacon belüli valamennyi termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás – belföldi vagy határokon átnyúló jellegétől függetlenül – azonos elbírálás alá essen.

²² A Tanács 2016. november 8-i következtetései a határokon átnyúló ügyletekre vonatkozó hatályos uniós héaszabályok tökéletesítéséről (14257/16 FISC 190 ECOFIN 1023 sz. dokumentum).
Lásd: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14257-2016-INIT/hu/pdf>

²³ Bizonyos „gyors megoldások” révén elért egyszerűsítések – lásd az A. pont b) alpontját és a B. pontot, valamint az új adózási rendszer keretében a minősített adóalanyi státusszal rendelkező vevők héafizetési kötelezettségére vonatkozó szabályok egyszerűsítése – lásd az A. pont c) alpontját.

b) A Tanács által kért három „gyors megoldás”, nevezetesen:

- a vevői készletekkel kapcsolatos megállapodásokra vonatkozó szabályok egyszerűsítése és harmonizációja²⁴;
- a vevő héaazonosító számának érdemi feltételként történő elismerése a Közösségen belüli termékértékesítéskor alkalmazható héamentesség igénybeviteléhez²⁵;
- a szabályok egyszerűsítése a láncügyletekre vonatkozóan a jogbiztonság biztosítása érdekében²⁶.

Ezek az „gyors megoldások” csak a minősített adóalanyok számára állnának rendelkezésre (a héaazonosító számra vonatkozó gyors megoldás kivételével, amely tekintetében – jellegénél fogva – nem lehet ilyen korlátozást alkalmazni).

c) A végleges héarendszer jogi alapelvei. Idetartozik különösen a rendeltetési hely szerinti tagállamban történő adóztatás elvének és annak az elvnek főszabályként történő bevezetése, hogy a héa megfizetéséért az eladó felelős (kivéve, ha a vevő minősített adóalany)²⁷. Emellett bevezetésre kerülne egy egyablakos ügyintézési rendszer, amely lehetővé tenné az eladók számára, hogy a más tagállamokba teljesített termékértékesítéseik után esedékes héát a letelepedés helye szerinti tagállamban számolják el. Az egyablakos ügyintézési rendszer lehetővé tenné az EU-n belüli beszerzések során felmerült, előzetesen felszámított héának az áthárított héával történő ellentételezését.

B) A negyedik „gyors megoldás” bevezetéséről szóló, a 282/2011/EU végrehajtási rendelet módosítására irányuló javaslat

²⁴ A „vevői készlet” kifejezés arra a helyzetre utal, amikor egy eladó – egy számára már ismert vevő részére való későbbi értékesítés céljából – egy olyan másik tagállamba szállít árukat, ahol nincs letelepedve. Jelenleg az ilyen ügyletek kezelése igen bonyolult, és az alábbi részekre osztható: i. egy, az átruházó által teljesített, Közösségen belüli értékesítés, ii. egy, az áruk érkezési helye szerinti tagállamban történő, a szóban forgó tagállamban nyilvántartásba vételi kötelezettség alá tartozó átruházó által teljesített, Közösségen belüli beszerzés és iii. egy belföldi értékesítés.

²⁵ A vevő érvényes héaazonosító számának megadása érdemi feltétele lenne annak, hogy az eladó Közösségen belüli termékértékesítés esetén igénybe vehesse a héamentességet. E módosítás lehetővé tenné az áruk áramlásának jobb nyomon követését, mivel javítaná az egymás rendelkezésére bocsájtott összesítő nyilatkozatok minőségét (az eladó által benyújtandó és a tagállamok által a VIES rendszeren keresztül egymás rendelkezésére bocsájtott összesítő nyilatkozatokban szerepel a vevő héaazonosító száma).

²⁶ Láncügyletek alatt ugyanazon termékek egymást követő értékesítései értendők, amelyek során az értékesített termékek egyetlen, Közösségen belüli szállítására kerül sor két tagállam között. Ebben a helyzetben a szállítást hozzá kell rendelni a láncon belüli értékesítések egyikéhez annak meghatározása céljából, hogy az ügyletek melyikére alkalmazandó a héairányelv 138. cikke alapján a Közösségen belüli értékesítésekre vonatkozó mentesség. A tagállamok jogszabály-módosításokat kértek annak érdekében, hogy a gazdasági szereplők nagyobb jogbiztonságot élvezzenek annak meghatározásakor, hogy az ügyletek láncon belül melyik értékesítéshez kell hozzárendelni a Közösségen belüli szállítást.

²⁷ A belföldi ügyletekhez hasonló módon, az Unión belüli áruügyletek során az eladó a vevőnek felszámítaná (az áru rendeltetési helye szerinti tagállamban alkalmazott) esedékes héát. Ha azonban a vevő minősített adóalany, akkor a héa nem kerül felszámításra. A jelenlegi helyzethez hasonlóan saját adóbevallásában maga a vevő fogja kiszámítani az esedékes héát. E változtatások alkalmazásában bevezetésre kerül az „Unión belüli termékértékesítés” fogalma, és megszűnik a „Közösségen belüli termékbeszerzés” fogalma.

Ez a javaslat a Tanács által kért negyedik „gyors megoldás” bevezetésére irányul, nevezetesen az áruk Közösségen belüli szállításának a Közösségen belüli termékértékesítés héa alóli mentesítése céljából történő igazolására vonatkozó szabályok harmonizációjára és egyszerűsítésére. Ez az egyszerűsítés csak a minősített adóalanyok részvételével megvalósuló ügyletek esetében állna rendelkezésre.

C) A héa területén történő közigazgatási együttműködésről szóló rendelet módosítására irányuló javaslat

Ez a javaslat annak biztosításához szükséges, hogy a minősített adóalany fogalma bekerüljön a VIES rendszerbe²⁸. Megteremti a jogalapját egy olyan hatékony technikai informatikai eszköznek, amely lehetővé teszi a tagállamok és a gazdasági szereplők számára, hogy elektronikus úton azonnal ellenőrizhessék, hogy egy gazdasági szereplő megkapta-e a minősített adóalany státuszt.

3.1.1.2. Második alszakasz: a végleges héarendszerre vonatkozóan 2018-ban előterjesztendő részletes technikai rendelkezések

A végleges héarendszer fent említett jogi alapelvei képeznék a tagállamok azon elvi megállapodásának alapját, hogy a jelenlegi átmeneti héaszabályozásról a rendeltetési helyen történő adóztatás elvén alapuló végleges héarendszerre térjenek át. A Bizottság 2018-ban irányelvre és ahhoz kapcsoló megfelelő végrehajtási intézkedésekre irányuló javaslatot fog elfogadni, amelyben meghatározza a végleges héarendszer működéséhez szükséges részletes technikai rendelkezéseket.

A 2018. évi javaslat a jogi alapelvek végrehajtására vonatkozó konkrét rendelkezéseket fogja tartalmazni. A Bizottság az új rendszer 2022-ig történő működésbe léptetéséhez szükséges informatikai fejlesztések alapjának kialakítást célzó végrehajtási intézkedéseket is javasolni fog.

3.1.2. A héacsalás elleni küzdelem ma: jobb közigazgatási együttműködés a gyorsabb eredmények érdekében

A közelmúltban Európa-szerte megjelent sajtóhírek, valamint a nemzeti hatóságok vizsgálatai is rámutattak arra, hogy kapcsolat van a nagy volumenű héacsalási ügyek és a szervezett bűnözés között. A bizonyítékot arra utalnak, hogy a héacsalásból származó bevételeket pénzmosási mechanizmusokba csatornázzák, majd azokat egyéb bűncselekmények, adott esetben terrorizmus finanszírozására használják. Ezzel összefüggésben, és amint azt az Európai Parlament²⁹, a tagállamok³⁰ és az Európai Számvevőszék³¹ is elismerte, meg kell erősíteni a héa területén folytatott közigazgatási együttműködés eszközeit.

²⁸ A héainformációcsere-rendszer (VIES) az Európai Unióban nyilvántartásba vett gazdasági szereplők héaazonosító számának érvényesítésére szolgáló elektronikus eszköz, amely az áruk és szolgáltatások határokon átnyúló értékesítése terén jut szerephez.

További információk: http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/?locale=hu

²⁹ Az Európai Parlament 2016. november 24-i állásfoglalása;

Lásd: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0453+0+DOC+XML+V0//HU>

³⁰ A Tanács 2016. május 25-i következtetései;

Lásd: http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2016/5/47244641288_en.pdf

2017 novemberéig a Bizottság jogalkotási javaslatot terjeszt elő a közigazgatási együttműködés meglévő eszközeinek megerősítésére vonatkozóan. Az egyik cél az Eurofisc keretén belül rendelkezésre álló információk gyorsabb közös kockázatelemzésére vonatkozó tagállami kapacitások erősítése, nyomonkövetési intézkedések elindítása és a héacsalásokkal kapcsolatos hírszerzési információknak az uniós szintű bűnüldözési szervekkel, például az Europol, az OLAF-fal és az EPPO-val való megosztása. A javaslatnak tartalmaznia kell olyan intézkedéseket is, amelyek az úgynevezett 42-es kódszámú vám eljárás³² hatálya alá tartozó behozatali rendszer hiányosságainak kezelésére irányulnak azáltal, hogy megkönnyítik az adóhatóságok és a vámhatóságok számára a releváns információkhoz való szisztematikus hozzáférést.

Mindezen intézkedések várhatóan elősegítik az adóhatóságok közötti kölcsönös bizalom növelését, amelyre szükség lesz a végleges héarendszer teljes körű végrehajtásához.

3.1.3. A hatékonyabb adóigazgatás felé

2017 végéig a Bizottság az alábbi két jelentésből álló külön csomagot nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak:

- az 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet³³ 12. cikke szerinti jelentés az adóalanyok nyilvántartásba vételére, valamint a héa kivetésére és beszedésére vonatkozó tagállami eljárásokról, valamint a héaellenőrzési rendszerek működéséről és eredményeiről;
- a 2010/24/EU irányelv³⁴ 27. cikke szerinti jelentés az adóalanyok által nem önkéntesen fizetett adók – különösen a hozzáadottérték-adó – behajtása terén a tagállamok között folytatott kölcsönös segítségnyújtásról.

Ezek a jelentések rávilágítanak majd az adók beszedésével kapcsolatos azon kihívásokra, amelyekkel az adóhatóságoknak a változó társadalmi, gazdasági és pénzügyi környezetben meg kell birkózniuk. A digitalizáció, a globalizáció, az új üzleti modellek, az adócsalás, az adókikerülés és az erőforrások szűkössége arra ösztönzi az adóhatóságokat, hogy vizsgálják felül gyakorlatiataikat, és az egységes piacon találják meg az adók beszedésének korszerű vagy alternatív módjait. Ez további lehetőséget biztosít a Bizottság számára, hogy magas szintű stratégiai párbeszédet kezdeményezzen a nemzeti hatóságokkal EU-szerte egységes és az uniós szabályokkal összhangban lévő megoldások kialakítása érdekében.

³¹ 24. sz. különjelentés: A Közösségen belüli héacsalás kezelése: fokozottabb fellépésre van szükség, 2015.;
Lásd: http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR15_24/SR_VAT_FRAUD_hu.pdf

³² A 42-es eljárás egy olyan vám eljárás, amelynek során az árut egy adott tagállamba hozzák és ott szabad forgalomba bocsátják, de ennek időpontjában egyértelmű, hogy az árut később az adott tagállam területéről egy másik tagállam területére fogják szállítani. Ennek következtében a behozatali vámot a behozatal helye szerinti tagállamban kivetik, a héa tekintetében azonban mentesség érvényesül, mivel azt később, az áru érkezésének helye szerinti tagállamba való behozatal követő beszerzés után kell megfizetni. Behozatalakor az árut vám elé állító személy a behozatali vám-árnyilatkozatban (behozatal esetén) a 4200-as vagy (újrabehozatal esetén) a 6300-as vám eljárás kódját tünteti fel.

³³ A Tanács 1553/89/EGK, Euratom rendelete (1989. május 29.) a hozzáadottérték-adóból származó saját források beszedésének végleges egységes rendszeréről (HL L 155., 1989.6.7.).

³⁴ A Tanács 2010/24/EU irányelve (2010. március 16.) az adókból, vámokból, illetékekből és egyéb intézkedésekből eredő követelések behajtására irányuló kölcsönös segítségnyújtásról (HL L 84., 2010.3.31., 1. o.).

3.2. Egy korszerű héakulcs-politika felé

Amint azt a héára vonatkozó cselekvési tervében bejelentette, a Bizottság a tagállamok héakulcs-meghatározásra vonatkozó jogkörének jelenlegi szabályozását is módosítani kívánja.

Az e-kiadványokra vonatkozó, a fenti 2.1.2. pontban említett javaslat mellett a Bizottság 2017 novemberéig a héakulcsok reformjára vonatkozóan is javaslatot terjeszt elő. Ez összhangban áll a rendeltetési hely elvén alapuló végleges szabályozással, amely fokozatosan fel fogja váltani a tagállamok közötti kereskedelem adóztatására vonatkozó jelenlegi átmeneti rendelkezéseket.

Azáltal, hogy az áruk és szolgáltatások után a rendeltetési hely szerinti tagállamban kell adózni, az eladóknak nem fog érdeke fűződni ahhoz, hogy alacsonyabb adókulcsot alkalmazó tagállamokban legyenek letelepedve. A héakulcsok közötti eltérések ezért a jövőben nem fogják zavarni az egységes piac működését, feltéve, hogy egyúttal megfelelő biztosítékok is életbe lépnek az olyan potenciális kockázatok kivédésére, mint a bevételek eróziója, a versenytorzulás, a túlzott bonyolultság és a jogbizonytalanság.

3.3. A kkv-kra vonatkozó héacsomag

A kkv-k az uniós héarendszer összetettsége és széttöredezettsége miatt a nagyvállalatokhoz képest az arányokat tekintve magasabb héamegfelelési költségeket viselnek. A megfelelési költségek csökkentése érdekében a Bizottság 2017 novemberéig a kkv-k számára egy átfogó egyszerűsítési csomagot dolgoz ki annak érdekében, hogy olyan környezetet jöjjön létre, amely elősegíti ezek növekedését és kedvez a határokon átnyúló kereskedelemnek.

A kisvállalkozásokra vonatkozó meglévő különös szabályozás célja, hogy csökkentse a kkv-k megfelelési költségeit, de a rendeltetési helyen alapuló rendszerben nem lehet alkalmazni. Ezért oly módon kell kiigazítani, hogy a kkv-k számára egyenlő elbánást biztosítson függetlenül attól, hogy hol vannak letelepedve az EU-ban, és ösztönözze őket a határokon átnyúló tevékenységekben való részvételre és az egységes piac kínálta lehetőségek maradéktalan kiaknázására.

4. KÖVETKEZTETÉS

A héarendszer korszerűsítése és a csalás elleni küzdelem által támasztott kihívásokhoz való hozzáigazítása az egységes piac jövője szempontjából rendkívül fontos. A jelenlegi héarendszer reformja várhatóan hozzájárul a digitális egységes piac fejlődéséhez, és kiegészíti a Bizottság által a méltányosabb és hatékonyabb uniós társaságiadó-rendszer kialakítása érdekében meghatározott menetrendet.

Ebben az összefüggésben szükséges és sürgős is további lépéseket tenni egy olyan, az EU egészére kiterjedő héarendszer felé vezető úton, amely elősegítheti a foglalkoztatást, a növekedést, a beruházásokat és a versenyképességet, és amely megfelel az egyre inkább digitalizált gazdaság igényeinek. A Bizottság továbbra is elkötelezett amellett, hogy teljesítse erre vonatkozó ígéreteit.